

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**У МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

28-29 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

м. Запоріжжя

УДК 614.253
С69

Редколегія:

Л.М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ, кандидат медичних наук, професор;

І.Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ, доктор філософських наук, професор;

Ю.В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ;

Д.П. Сенетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Н.В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Ю.О. Іріюглу – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ.

С-69 Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині): зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 лютого 2024 року). – Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. – 312 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Добридень О.В., Колдунов Я.В.</i> ДУХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА КОМПОНЕНТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ.....	45
<i>Дружкін М.В.</i> ПЕРЕТИН МЕЖ: ЕТИЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ РАМКИ КІБОРГІЗАЦІЇ ТА ГЕНЕТИЧНОГО ДИЗАЙНУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ ТА УКРАЇНІ.....	46
<i>Іванькова Н.А.</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК НОВА ПАРАДИГМА ОСВІТИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	47
<i>Коваленко В.А.</i> СУЧАСНІ МЕДИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ: МІЖ ПРОГРЕСОМ І ЕТИКОЮ.....	48
<i>Лісунов М.С.</i> ТРАНСГУМАНІЗМ ТА БІОЕТИКА – СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПОГЛЯДИ НА ВДОСКОНАЛЕННЯ ЛЮДИНИ.....	49
<i>Лісунова Т.О.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В РАМКАХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ МЕТОДОЛОГІЇ.....	51
<i>Моргунцов В.О.</i> ТРАНСГУМАНІЗМ ТА МОРАЛЬНЕ УДОСКОНАЛЕННЯ: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА ВИКЛИКИ.....	53
<i>Недельська С.М., Лямцева О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПСИХІЧНОГО СТАНУ ДІТЕЙ З БРОНХІАЛЬНОЮ АСТМОЮ: ПОГЛЯД ДИТЯЧОГО АЛЕРГОЛОГА З ФІЛОСОФСЬКОЇ ПЕРСПЕКТИВИ.....	54
<i>Олексенко Р.І.</i> СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ФІЛОСОФІЇ ЦИФРОВОЇ МЕДИЦИНИ У КОНТЕКСТІ НОВИХ ВИКЛИКІВ І МОЖЛИВОСТЕЙ.....	55
<i>Поцулко О.А., Чабаненко М.Ю.</i> ПРОРИВ У МАЙБУТНЄ МЕДИЦИНИ ЧЕРЕЗ... ПИТАННЯ ФІЛОСОФІЇ	57
<i>Поцулко О.А., Опанасевич Т.С.</i> АПРІОРНІ ОСНОВИ АПОСТЕРІОРНИХ НАУК (НА ПРИКЛАДІ БІОЛОГІЇ, МЕДИЦИНИ ТА ЕКОНОМІКИ)	62
<i>Поцулко О.А.</i> МЕДИЦИНА 4П ЯК ФЕНОМЕН НАДІЇ	61
<i>Рижов О.А.</i> ІНТЕГРАЦІЯ ДОСВІДУ ЛІКАРЯ З СИСТЕМОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ – ШЛЯХ ДО ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО БРЕНДУ УНІВЕРСИТЕТУ.....	63
<i>Серіков К.В.</i> ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВОЇ РЕАНІМАЦІЇ.....	65
<i>Спиця Н.В., Гула І. Д.</i> МЕДИЧНА АНТРОПОЛОГІЯ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА УМОВА ПОВНОЦІННОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ.....	68
<i>Утюж І.Г., Робота Д.В.</i> ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ.....	69
<i>Шубін В.О.</i> СОВІСТЬ, ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ.....	71
СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БІОЕТИКИ	
<i>Томаревська О.С., Елланська Н.Г., Бондаренко О.М., Чивільова Л.М., Поляков О.А.</i> ІНКЛЮЗІЯ ЯК ПЕРСПЕКТИВА GERONТОЛОГІЧНОЇ ІНТЕГРАТИВНОСТІ СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДБУДОВУВАННЯ КРАЇНИ.....	72

На сьогоднішній день накопичено величезні обсяги інформації, які людина не в змозі проаналізувати. ШІ надає можливість аналізу великих обсягів даних, їх узагальнення та формування висновків. Для медицини штучний інтелект не є новим напрямком – система Мусін була розроблена на початку 1970 років у Стенфордському університеті. Це перша система, яка допомагала лікарям діагностувати інфекційні хвороби. На прикладах побудови семантичних правил цієї системи майбутні лікарі, зокрема у ЗДМФУ, вивчають особливості роботи машинного інтелекту. Тому поява ШІ у медицині та його активне використання на сьогоднішній день – це розвиток ідей ранніх експертних систем в нових умовах (великі обсяги даних, поява хмарних технологій). Функція лікаря наближається до вирішення творчих завдань, а саме: постановка мети, формування критеріїв кінцевого результату, вибір методів, враховуючи їх етичні та екологічні аспекти. Тож, на нашу думку, завданням викладачів на сьогоднішній день є розвиток напрямів використання штучного інтелекту в освітньому процесі, зокрема принципів, методів та організаційних форм. А також розвиток таких рис майбутнього лікаря як відповідальність, гуманізм, професійна гідність. Майбутній лікар в світі розвитку ШІ має усвідомлювати, що саме він несе відповідальність за результати своєї діяльності, за збереження здоров'я та життя хворого, а ШІ може бути використаний на певних етапах діяльності лікаря або при певних умовах як то обмежені можливості, відсутність вузького спеціаліста, віддаленість пацієнта, важкість його стану тощо.

Таким чином, потребують подальшого вивчення питання переводу великих даних (BigData) клінічної медицини у знання для навчальних цілей; етики та моральних принципів використання ШІ як дзеркального відображення намірів людини (в сенсі «добро» та «зло»); розвиток педагогічних технологій застосування штучного інтелекту.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>. Дата звернення 26.02.24.

СУЧАСНІ МЕДИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ: МІЖ ПРОГРЕСОМ І ЕТИКОЮ

*Коваленко Владислав Андрійович
асистент кафедри внутрішніх хвороб І
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Вступ. У руслі сучасного технологічного та медичного прогресу індивідуум стає об'єктом не тільки наукових та технологічних досягнень, але й етичних дебатів та соціокультурних змін. Століття швидкого розвитку медичних технологій пропонує нові можливості для збереження здоров'я та покращення якості життя, але разом з цими можливостями виникають етичні питання, соціальні виклики та психологічні наслідки.

Актуальність. Сучасні медичні досягнення перетворюють уявлення про те, що можливо в медицині, іноді навіть перевершуючи фантастичні сценарії. Генетична інженерія, технології штучного інтелекту, прориви в онкології та імунології відкривають нові горизонти для лікування та профілактики хвороб. Однак, разом із зростанням можливостей медицини з'являються й питання, які ставлять під сумнів етичні норми, принципи приватності та права людини на власне тіло. Суспільство знаходиться на роздоріжжі, де необхідно знайти баланс між медичним прогресом та етичними цінностями, а також врахувати психологічні наслідки застосування новітніх технологій в медицині.

Основна частина. Прогресивні медичні технології надають нам історичну можливість покращити стан здоров'я та продовжити тривалість життя. Застосування генетичної інженерії, технологій клонування тканин, терапії клітинами-носіями генів, та імунотерапії дозволяє розширити можливості лікування, навіть у випадках раніше невиліковних захворювань. Наприклад, в області онкології сучасні методи лікування, такі як імунотерапія та молекулярно-цільова терапія, приводять до значного зменшення побічних ефектів порівняно з традиційною хіміотерапією, що покращує якість життя пацієнтів та підвищує їхню тривалість життя.

Однак, разом із зростанням можливостей медицини з'являються й питання, які ставлять під сумнів етичні норми, принципи приватності та права людини на власне тіло. Суттєвий аспект становить генетична інженерія, яка, безсумнівно, відкриває широкі перспективи для лікування

різних захворювань, але також викликає серйозні етичні спірні питання, зокрема, щодо можливості модифікації генетичного матеріалу для поліпшення фізичних та когнітивних характеристик людини. Це відкриває потенціал для зловживання та створення моральних дилем, а також порушує питання приватності та конфіденційності генетичної інформації.

Поряд із етичними викликами, важливо враховувати й психологічні аспекти використання новітніх медичних технологій. Щодо цього, значний інтерес викликають питання щодо психологічного впливу генетичного тестування та результатів таких тестів на самопочуття та психічне здоров'я особистості. Отримання інформації про схильність до певних захворювань може спровокувати тривогу, депресію, або навіть страх перед майбутнім. Такі аспекти важливо враховувати при розробці та впровадженні медичних програм та технологій для забезпечення повного фізичного та психологічного благополуччя пацієнтів.

Окрім того, важливо враховувати й соціальний вимір впливу медичних новацій. Швидкі та значні зміни в медицині можуть призвести до збільшення рівня соціальної нерівності у доступі до медичних послуг та технологій. Наприклад, високі вартості новітніх медичних процедур та технологій можуть зробити їх недоступними для значної частини населення, зокрема, для людей з низьким доходом або без страхового покриття. Це ставить під загрозу принцип справедливості та доступності медичної допомоги для всіх, що є однією з основних цінностей медичної етики.

Висновок. Таким чином, індивідуум у 21-му столітті переживає перехрестя між можливостями прогресу та етичними та психологічними викликами. Синтез між медичним прогресом, етичними принципами та психологічним комфортом є важливою передумовою для створення справедливого та гуманного суспільства. Тільки з врахуванням цих аспектів ми зможемо забезпечити розвиток медицини, який буде сприяти загальному добробуту та повноцінному розвитку індивідуума.

Список використаних джерел

1. Savulescu, J., & Bostrom, N. (2023). The Ethics of Genetic Engineering. *Journal of Bioethics*, 8(2), 66 -75.
2. Aultman, J. M., & Hochberg, L. L. (Eds.). (2021). *Ethical Dilemmas in Medicine: Case Studies and Perspectives*. New York, NY: Academic Press.
3. Vaughn, L., & MacDonald, C. (2021). *Bioethics: Principles, Issues, and Cases*. New York, NY: Oxford University Press.
4. Jecker, N. S., & Pearlman, R. L. (Eds.). (2024). *Healthcare Ethics: Ethical Considerations in the Digital Age*. Cambridge, MA: MIT Press.

ТРАНСГУМАНІЗМ ТА БІОЕТИКА – СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПОГЛЯДИ НА ВДОСКОНАЛЕННЯ ЛЮДИНИ

Лісунов Михайло Сергійович
аспірант кафедри травматології та ортопедії ЗДМФУ
Науковий керівник: д. ф. н., професор Утюж Ірина Геннадіївна,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет.

Актуальність питань, пов'язаних з трансгуманізмом та вдосконаленням людини, визначається наявністю широкомасштабних змін у сучасному суспільстві, технологічних проривах і етичних викликах, пов'язаних із застосуванням новітніх технологій до людського організму та ідентичності.

Біотехнологічні зміни природи людини несуть певні перспективи і ризики, зокрема: етичні виклики, пов'язані з технологічним втручанням у людську природу; невизначені межі і норми вдосконалення; непередбачені соціокультурні зміни, що виникли в результаті технологічного вдосконалення людини та адаптація людини до нових реалій; ставлення громадськості до трансгуманізму та вдосконалення людини, що важливо для формування правових та регуляторних підходів; потреба в створенні збалансованих підходів до проблем трансгуманізму.

Під час формування дискусійного процесу стосовно ідей трансгуманізму виникло дві групи дослідників та з'явився термін "біоконсерватор", що представляє собою спробу трансгуманістів систематизувати різноманітність поглядів, що протистоять їх ідеям. Цей термін слугував полемічним інструментом для об'єднання різних нетрансгуманістичних точок зору під загальною ідеєю неприпустимості вдосконалення природи людини. Біоконсерватори стурбовані можливими етичними, соціокультурними та біологічними наслідками такого втручання.